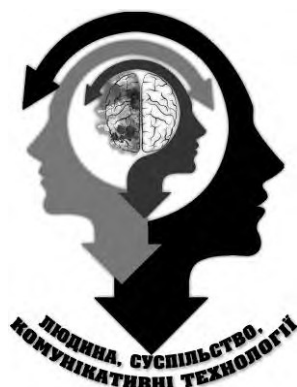

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
УКРАЇНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ЗАЛІЗНИЧНОГО ТРАНСПОРТУ
ІНСТИТУТ ФІЛОСОФІЇ ім. Г. СКОВОРОДИ НАН УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ім. М. ДРАГОМАНОВА
КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
«КИЇВСЬКИЙ ПОЛІТЕХНІЧНИЙ ІНСТИТУТ» ім. І. СІКОРСЬКОГО

ЛЮДИНА, СУСПІЛЬСТВО, КОМУНІКАТИВНІ ТЕХНОЛОГІЇ

**МАТЕРІАЛИ XII МІЖНАРОДНОЇ НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ
«ЛЮДИНА, СУСПІЛЬСТВО, КОМУНІКАТИВНІ ТЕХНОЛОГІЇ»**

м. Харків, 25 жовтня 2024 р.

**Харків
2024**

УДК 316.05

Л 93

Затверджено до друку Вченою радою Українського державного університету залізничного транспорту (протокол № 8 від 25.10.2024 р.)

Головні редактори:

Панченко С. В., доктор технічних наук, професор, академік Транспортної академії України, в. о. ректора Українського державного університету залізничного транспорту

Андрущенко В. П., доктор філософських наук, професор, член-кореспондент НАН України, академік Національної академії педагогічних наук України, заслужений діяч науки і техніки України, ректор Національного педагогічного університету ім. М. Драгоманова

Редакційна колегія:

Абашинік В. О., д-р філос. наук, професор

Вельш Вольфганг, габілітований доктор філософії, професор

Каграманян А. О., канд. техн. наук, доцент

Коростельов Є. М., канд. техн. наук, доцент

Лях В. В., д-р філос. наук, професор

Новіков Б. В., д-р філос. наук, професор

Панченко В. В., канд. техн. наук, доцент

Соломніков І. В., канд. екон. наук, доцент

Толстов І. В., канд. філос. наук, доцент

Людина, суспільство, комунікативні технології: матеріали XII Міжнар. наук.- практ. конф. 25 жовтня 2024 р. / відп. за випуск І. В. Толстов. — Харків: УкрДУЗТ, 2024. — 217 с.

УДК 316.05

педагогічних наук України, Інститут соціальної та політичної психології. Кропивницький: Імекс-ЛТД, 2019. 220 с.

4. Trottier K., Monson C. M., Wonderlich S. A. & Crosby R. D. (2022). Results of the first randomized controlled trial of integrated cognitive-behavioral therapy for eating disorders and posttraumatic stress disorder. *Psychological medicine*. 52(3). 587-596. URL: <https://doi.org/10.1017/S0033291721004967>.

***TOLSTOV I. V.**, candidate of philosophical sciences,
associate professor,
SERHIENKO Yu. O., student,
NIKIFOROVA D. Yu., student,
Ukrainian State University of Railway Transport,
Kharkiv, Ukraine*

THE IMPACT OF SOCIO-ECONOMIC FACTORS ON BIRTH RATES IN UKRAINE

Socio-economic living conditions play a key role in shaping demographic trends in Ukraine. Specifically, the birth rate largely depends on economic stability, access to resources and opportunities to ensure a decent life for future generations. In today's environment, given the ongoing economic crisis and Russia's war in Ukraine, which are significantly worsening the situation, the issue of demographic growth is becoming particularly relevant. Consideration of the socio-economic factors that influence the birth rate will help to better understand the nature of the problem and identify ways to solve it.

One of the determining factors affecting fertility is the level of income. Economic instability and low incomes in Ukraine force many families to postpone or limit the number of children due to lack of financial resources [3]. The high costs of raising a child, such as food, clothing, education, and medical care, are a significant burden for many families. Higher-income regions tend to have higher fertility rates, while poverty and unemployment reduce the desire to have children due to uncertainty about the ability to meet their needs.

Women's education and employment also have a significant impact on demographic processes. The increasing number of women in the labour market and their higher level of education leads to a change in life priorities. Careers and self-actualization are becoming more important than before, which affects the decision to have children [1]. Women with higher education tend to postpone motherhood until later in life or consciously choose to have fewer children.

Another aspect is the change in traditional values and priorities. Modern society is undergoing a major transformation in the area of family values, where career, self-actualization, individual freedom and personal space are coming to the fore, leading to a conscious choice to have fewer children or to give them up altogether [3].

An important factor is the lack of social support for families. Although some programs exist, their limited scope does not provide the necessary stability for families and hinders population growth. The lack of sufficient social support, such as childcare subsidies, housing programs, or assistance to young parents, significantly reduces the birth rate [2]. For many families, the lack of such support becomes a serious constraint in the decision to expand their families, as they cannot be sure of their ability to provide everything they need for their children.

The inability to buy a home due to high real estate prices and limited mortgage opportunities has a significant impact on the birth rate. There is virtually no social housing in Ukraine for people who cannot afford it, and the destruction caused by the war, instability in the rental market, and lack of government support complicate the situation [5]. This forces young couples to postpone starting a family or having a second child because they cannot provide their children with comfortable living conditions.

War is a very important factor affecting the birth rate. The war has significantly worsened the demographic situation in Ukraine, exacerbating problems such as high mortality, aging, and mass migration [4]. Losses among the civilian population and the migration of a large part of the population, including women of reproductive age and able-bodied citizens, have significantly undermined the country's reproductive potential, making it difficult to restore its demographic characteristics [4].

Thus, the low birth rate in Ukraine is the result of many socio-economic, cultural and political factors. Economic instability, lack of adequate social support, changing values and priorities in modern society, and the consequences of the war significantly reduce the country's demographic potential. To improve the situation, it is necessary to implement comprehensive measures aimed at stabilizing the economy, improving living conditions, supporting young families and creating conditions for the return of emigrants, as well as doing everything possible to end the war on favourable terms for Ukraine and achieve peace. This is the only way to stimulate birth rate growth and ensure the country's stable development.

References

1. Gerlakh I., Ukrainets L. (2022). Demohrafichna sytuatsiia v Ukraini na suchasnomu etapi: vyklyky ta zahrozy [Demographic situation in Ukraine at the present stage: Challenges and Threats]. *Ekonomika ta suspilstvo [Economy and*

society]. URL: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2022-39-83> (accessed 14 October 2024) (in Ukrainian).

2. Kobzar Yu. (2024). Ne viina: eksperty nazvali golovni prichyny demografichnoi katastrofy v Ukraini [Not the war: Experts named the main causes of the demographic catastrophe in Ukraine]. *UNIAN*. URL: <https://www.unian.ua/society/ne-viyna-eksperti-nazvali-golovni-prichini-demografichnoji-katastrofi-v-ukrajini-12560052.html> (accessed 14 October 2024) (in Ukrainian).

3. Orsach O. (2017). Eksperty: V Ukraini tryvaie protses demohrafichnoi katastrofy [Experts: Ukraine is undergoing a demographic catastrophe]. *Radio Svoboda [Radio Liberty]*. URL: <https://www.radiosvoboda.org/a/28859966.html> (accessed 14 October 2024) (in Ukrainian).

4. Potapenko V., Kaplan Yu., Dvihun A. et al. (2022). Sotsialno-demohrafichna sytuatsiia v Ukraini: shliakhy podolannia naslidkiv viiny [Socio-demographic situation in Ukraine: ways to overcome the consequences of the war]. *Natsionalnyi instytut stratehichnykh doslidzhen [National Institute of Strategic Studies]*. URL: <https://niss.gov.ua/news/komentari-ekspertiv/sotsialno-demohrafichna-sytuatsiya-v-ukrayini-shlyakhy-podolannya> (accessed 14 October 2024) (in Ukrainian).

5. Stratehiia demohrafichnogo rozvytku Ukrainy na period do 2040 roku [Demographic Development Strategy of Ukraine until 2040] (2024). *Oficijnyj veb-sajt Ministerstva socialnoi polityky Ukrainy [Official Website of the Ministry of Social Policy of Ukraine]*. URL: <https://www.msp.gov.ua/projects/870/> (accessed 14 October 2024) (in Ukrainian).

*ХАНАС А. Ю., здобувач вищої освіти,
Лозівська філія Харківського автомобільно-дорожнього фахового коледжу,
м. Лозова, Україна*

ФІЛОСОФІЯ СУЧАСНОГО СПІЛКУВАННЯ: ЯК ІТ-РЕВОЛЮЦІЯ ЗМІНЮЄ ЛЮДИНУ

Філософія сучасного спілкування тісно переплетена зі змінами, які приносять інформаційні технології (ІТ) у наше життя. Людям доводиться спілкуватися в будь-якій сфері їхнього життя. Необхідно домовлятися, давати собі раду, обмінюватися інформацією з іншими тощо. Без спілкування неможливо нормально прожити жодного дня, але воно значно трансформувалося під впливом цифрових технологій. ІТ-революція впливає на спосіб спілкування, сприйняття і обмін інформацією, навіть саму нашу ідентичність.

Наукове видання

ЛЮДИНА, СУСПІЛЬСТВО,
КОМУНІКАТИВНІ ТЕХНОЛОГІЇ

МАТЕРІАЛИ XII МІЖНАРОДНОЇ НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ
«ЛЮДИНА, СУСПІЛЬСТВО, КОМУНІКАТИВНІ ТЕХНОЛОГІЇ»

25 жовтня 2024 р.

Відповідальність за редагування та достовірність інформації несуть автори робіт.

Відповідальний за випуск Толстов І. В.

Підписано до друку 25.10.2024 р.
Умовн. друк. арк. 13,5. Тираж . Замовлення № .

Художнє оформлення Л.І. Мачулін

Свідоцтво про держреєстрацію: сер. ХК №125 від 24.11.2004

Видавець та виготовлювач Український державний університет
залізничного транспорту,

61050, Харків-50, майдан Фейсбаха, 7.

Свідоцтво суб'єкта видавничої справи ДК № 6100 від 21.03.2018 р.